

# عمران شهری



**مقدمه**

در این فصل آمار مربوط به تاسیسات و تجهیزات خدمات شهری شهرداری های استان ارائه می شود که شامل آمار کشتارگاه ها، ایستگاه های آتش نشانی، پسماند و فضای سبز و... شهرهای استان می باشد. بخشی از آمار ارائه شده در این فصل مرتبط با مرکز استان می باشد که به صورت تفصیلی به آمار فعالیت ایستگاه های آتش نشانی، پسماندها و فضای سبز مرکز استان پرداخته است. اطلاعات این فصل توسط شهرداری ها و آتش نشانی به روش ثبتي جمع آوری می گردد.

**تعاریف و مفاهیم**

**زباله:** هرگونه مواد جامد یا نیمه جامد غیرقابل استفاده که ناشی از فعالیتهای اجتماعی و تولیدی خانگی، کشاورزی و صنعتی باشد و از روند فعالیتهای مذکور خارج شده باشد، زباله نامیده می شود. مواد مزبور حتی اگر قابل بازیافت باشند باز هم در شمول چنین تعریفی قرار می گیرند.

**تقسیم بندی فضای سبز (انواع کاربری فضای سبز)**

**پارک شهری:** وسعت این پارکها از یک هکتار به بالا می باشد. منطقه شهری بخشی از شهر است با ساختمان های همگن و خدمات لازم برای زیست جمعیت اسکان یافته در آنها. عملکرد پارک های منطقه ای شهری عبارت است از ایجاد تنوع و فاصله بین ساختمان های عادی شهری و تمرکز فضای سبز بین آنها جهت تغییر طبیعی هوای آلوده در جایی که تراکم جمعیت بیشتر و ساختمان ها فشرده تر باشند، پارک های منطقه ای شهری به عنوان یک چشم انداز سبز اهمیت و نقش موثری پیدا می کند. این پارک ها دارای زمین بازی برای گروه های مختلف سنی، بخش هایی برای استراحت خردسالان و بزرگسالان و سایر خدمات عمومی است.

لازم به ذکر است پارک های شهری به دو گروه توده درختکاری و توده غیردرختکاری تقسیم می شود.

**پارک محله ای:** پارک هایی می باشند با وسعت کم و قابلیت دسترسی زیاد، بیشتر به صورت پیاده. استفاده کنندگان این پارک ها را خردسالان و افراد مسن تشکیل می دهند. تجهیزات این گونه پارک ها نیز در این جمعیت برنامه ریزی می شوند. پارک های عمومی محله ای در داخل شهرها به طور معمول بیش از یک هکتار گسترش ندارند. معمولا تجهیزات پارک ها عبارتند از: زمین بازی برای کودکان زیر ده سال، بخش های اختصاص یافته برای استراحت، کفپوش چمنی و تعدادی درخت سایه انداز.

لازم به ذکر است پارک های محله ای به دو گروه توده درختکاری و توده غیردرختکاری تقسیم می شود.

**پارک همسایگی:** فضاهای سبز زیر ۱۵۰۰ مترمربع که شامل امکانات تاسیسات رفاهی و مبلمان شهری باشد که پارک های همسایگی به دو گروه توده درختکاری و توده غیردرختکاری تقسیم می شود. این نوع پارکها در رابطه مستقیم با واحدهای مسکونی قرار دارند و به عنوان یک فضای نیمه خصوصی در مجتمع های مسکونی یا در کنار گذرهای ارتباطی و یا فضاهای خطی و متمرکز واحدهای مسکونی واقع می شوند.

**پارک های جنگلی:** به پارک هایی گفته می شود که در حاشیه شهر باشند و حداقل امکانات و مبلمان شهری و گیاهان پوششی به ویژه چمن را دارا هستند. عموماً کاربری شهری نداشته و بیشتر تأثیرات زیست محیطی دارند.

**رفیوژ خیابان:** قطعات فضای سبز درون خیابانها به صورت پیوسته و طولی که مسیر ترافیکی را از هم جدا می کند (فاصله بین پیاده رو و سواره رو، همچنین فاصله بین دو سواره رو) که شامل (الف) گذر زیر ۱۲ متر ب) گذر بالای ۱۲ متر ج) اتوبان شهری (۱-باند حفاظتی اطراف بزرگراهها ۲-رفیوژهای اتوبان) د) خیابان (۱-بدون رفیوژ میانی ۲-با رفیوژ میانی (۱-رفیوژ خاص) تعدادی از رفیوژها که به خاطر عرض زیاد دارای معبر پیاده رو یا باند دوچرخه می باشند و بیش از یک قطعه باشد) ۲- شامل یک قطعه فضای سبز باشد). لازم به ذکر است رفیوژهای خیابان به دو گروه الف) توده درختکاری و ب) توده غیردرختکاری تقسیم می شود.

**قطعات پراکنده فضای سبز:** فضاهای سبزی که فاقد امکانات تاسیسات رفاهی و مبلمان شهری باشد که شامل (۱-توده درختکاری ۲-توده غیردرختکاری)

-در مورد فضاهای سبز که از جنس سطح دو بعدی نمی باشد نظیر احداث دیواره های سبز و یا توسعه های مربوط به بام سبز که گاهی در روی سطح سخت برخی از قطعات فضای سبز ایجاد می شود می بایست مساحت این قسم از قطعات فضای سبز به صورت زیر مجموعه ای از همان قطعه ذکر شود. همچنین اینگونه فضاهای سبز که در خارج از قطعات موجود فضای سبز باشد(از نوع توسعه سطحی احداث) خود شامل شماره قطعه جدیدی می باشد.

**کمربند سبز:** برای تعیین حدود شهر، کنترل گسترش شهر، جلوگیری از رشد بی رویه و به هم خوردن تناسب ساخت مورفولوژی شهر ایجاد می شوند. کمربندهای سبز در روند پویای شهر ممکن است نقش اولیه خود را از دست بدهند ولی نقش بالقوه آنها به عنوان فضای سبز تعادل بخش و تفرجگاه شهری و شاخص زنده جهت تشخیص روند شهر پا برجا میماند. ساخت این کمربندها در پیرامون شهرها نقش های زیر را ایفا می کند:

- جلوگیری از انهدام زمین های قابل کشت در حومه در اثر گسترش شهرها.
- تصفیه و تلطیف هوای شهر و غربال بادهای ورودی شهر .
- جلوگیری از گسترش بی رویه شهر ، بهره برداری اقتصادی با بازدهی مفید از سرمایه گذاری انجام شده.

**کشتارگاه :** کشتارگاه مکانی است برای انجام ذبح قانونی و بهداشتی احشام که توسط شهرداری با رعایت کلیه اصول بهداشتی احداث گردیده است. پس از ذبح لاشه توسط نماینده بهداشت مورد معاینه قرار گرفته و بعد از تأیید با وسایل نقلیه مخصوص جهت حمل، تحویل قصابی های سطح شهر می شود.

**آرامستان :** محلی است محصور که طبق نقشه مصوب شهرداری ها خیابان بندی و درختکاری و گل کاری شده و مطابق اصول بهداشتی برای متوفیانی که به امانت گذارده می شود ساخته می شود، این محل باید دارای اتاق های متعدد جهت مشایعین، گورکنان و گذاردن متوفیان باشد و تمام اوقات لوازم دفن از قبیل آهک، آجر و غیره موجود باشد.

#### گزیده اطلاعات

بر اساس اطلاعات ارائه شده توسط شهرداری ها، وسعت فضای سبز مناطق شهری استان با احتساب مساحت انواع پارک ها ۱۳۳۱ هکتار می باشد. براین اساس سرانه فضای سبز در مناطق شهری استان در سال ۱۳۹۸ حدود ۱۳ متر مربع بوده است. سرانه فضای سبز شهری بدون احتساب مساحت پارک ها حدود ۶ مترمربع می باشد.

مساحت فضای سبز مرکز استان با احتساب باغات زنده و اماکن خصوصی اطراف آن بالغ بر ۳۲۲۵ هکتار برآورد می شود، از این میزان ۸۱ درصد مربوط به اماکن خصوصی و باغات اطراف می باشد. همچنین در مناطق شهری استان تعداد ۲۸۶ پارک عمومی، محله، همسایگی و جنگلی با مساحت ۷۳۲ هکتار وجود دارد.

در سال ۱۳۹۸ تعداد ۳۴ ایستگاه آتش نشانی در سطح شهرهای استان وجود دارد. در شهر قزوین به عنوان مرکز استان ۸ ایستگاه آتش نشانی مستقر بوده است و تعداد ۱۷۴۵ آتش سوزی و ۱۵۲۹ حادثه گزارش شده است، و متوسط زمان رسیدن به محل حادثه ۵ دقیقه محاسبه شده است.

## ۱-۲۴-خدمات شهری: ۱۳۹۸

حمل زباله		میادین میوه و تره بار		تعداد ایستگاه های آتش نشانی	کشتارگاه			شهر
زباله حمل شده در سال (تن)	تعداد خودرو	وسعت (مترمربع)	تعداد		متوسط کشتار روزانه دام سنگین <sup>(۱)</sup> (رأس-نفر)	متوسط کشتار روزانه دام سبک <sup>(۱)</sup> (رأس)	تعداد	
۱۵۰۰	۲	۰	۰	۱	۰	۰	۰	ارداق
۶۰۰۰	۲	۰	۰	۱	۰	۰	۰	اسفرورین
۱۱۳۱۵	۳	۰	۰	۱	۰	۰	۰	اقبالیه
۱۶۳۰۰	۶	۰	۰	۲	۰	۰	۰	الوند
۳۲۸۵	۱	۰	۰	۱	۲	۶	۱	آبگرم
۱۲۷۷۵	۹	۶۰۰	۱	۱	۰	۰	۰	آبیک
۵۴۰۰	۲	۰	۰	۱	۱	۲	۱	آوج
۴۸۳۵	۲	۵۰۰۰	۱	۱	۰	۰	۰	بوئین زهرا
۶۶۰۰	۳	۲۰۰۰	۱	۱	۰	۰	۰	بیدستان
۱۸۲۵۰	۷	۰	۰	۱	۱۰	۲۵	۱	تاکستان
۹۵۰	۱	۰	۰	۱	۰	۰	۰	خاکعلی
۱۵۰۰	۱	۰	۰	۱	۰	۰	۰	خرمدشت
۳۰۰۰	۳	۰	۰	۱	۰	۰	۰	دانسفهان
۵۰۰	۱	۰	۰	۱	۰	۰	۰	رازمیان
۱۰۸۰	۱	۰	۰	۱	۰	۰	۰	سگز آباد
۶۰۰	۱	۰	۰	۱	۰	۰	۰	سیردان
۴۳۲۰	۳	۰	۰	۱	۰	۰	۰	شال
۴۳۸۰	۲	۰	۰	۱	۰	۰	۰	شریفیه
۱۸۲۵	۱	۰	۰	۱	۰	۰	۰	ضیاء آباد
۱۱۳۸۵۶	۴۵	۱۴۶۸۰	۵	۸	۰	۰	۰	قزوین
۴۰۰	۱	۰	۰	۱	۰	۰	۰	کوهین
۱۹۳۸۶	۹	۰	۰	۲	۰	۰	۰	محمدیه
۵۲۹۲	۳	۰	۰	۱	۰	۰	۰	محمودآباد نمونه
۱۸۰۰	۱	۰	۰	۱	۰	۰	۰	معلم کلایه
۱۵۰۰	۱	۰	۰	۱	۰	۰	۰	نرجه



## ۲۴-۱- خدمات شهری: ۱۳۹۸ (دنباله)

آرامستان		پارک های عمومی <sup>(۳)</sup>		وسعت فضای سبز شهری <sup>(۲)</sup> (مترمربع)	شهر
وسعت (مترمربع)	تعداد	وسعت (مترمربع)	تعداد		
۳۸۰۰۰	۴	۱۱۰۰۰	۵	۳۵۰۰۰	ارداق .....
۶۶۰۰۰	۲	۱۰۰۰۰	۵	۴۵۰۰۰	اسفرورین .....
۱۷۰۰۰	۱	۱۲۶۹۰۰	۸	۴۹۱۰۰	اقبالیه .....
۵۲۶۸۵	۱	۲۰۱۵۰۲	۲۳	۷۰۷۰۰۰	الوند .....
۴۰۰۰	۲	۲۴۰۰۰	۳	۵۰۰۰	آبگرم .....
۳۰۰۰۰	۱	۲۷۶۰۰۰	۲۶	۴۵۴۳۱۵	آبیک .....
۴۰۰۰۰	۱	۴۵۰۰۰	۱	۶۲۰۰۰	آوج .....
۱۶۰۰۰۰	۲	۵۲۹۹۱۱	۲۰	۲۸۹۴۰۹	بوئین زهرا .....
۳۸۴۱۹	۲	۶۸۰۰۰	۳	۱۰۱۰۰۰	بیدستان .....
۶۶۰۰۰	۱	۷۰۱۵۰۰	۲۴	۳۸۳۳۵۰	تاکستان .....
۱۹۰۰۰	۱	۲۷۰۰۰	۱	۱۰۰۰۰	خاکعلی .....
۴۰۰۰۰	۱	۲۸۶۰۰	۸	۵۴۰۰۰	خرمدشت .....
۲۱۶۸۵	۶	۲۹۰۰۰	۶	۱۶۷۰۰۰	دانسفهان .....
۱۵۰۰۰	۴	۲۰۰۰۰	۲	۶۵۰۰۰	رازمیان .....
۱۳۰۰۰۰	۱	۱۹۴۴۸	۴	۱۶۵۵۲	سگز آباد .....
۳۷۰۰۰	۱	۱۸۰۰۰	۲	۵۰۰۰	سیردان .....
۳۸۴۴۰	۱	۵۰۱۰۵	۱۵	۱۸۸۵۹	شال .....
۱۸۰۰۰	۱	۳۱۰۰۰	۵	۳۳۱۱۴	شریفیه .....
۱۶۰۰۰	۱	۱۵۵۸۳۰	۳	۳۲۸۱۳	ضیاءآباد .....
۶۶۸۸۸۶	۷	۴۱۳۲۸۶۵	۷۳	۲۱۹۲۸۳۷	قزوین .....
۴۲۰۰۰	۱	۱۵۰۰۰	۱	۱۰۰۰۰	کوهین .....
۱۲۰۰۰۰	۱	۷۵۰۰۰۰	۳۴	۱۱۷۰۰۰۰	محمدیه .....
۲۰۰۰۰	۱	۳۰۰۰۰	۸	۱۰۰۰۰	محمودآباد نمونه .....
۹۶۴۴	۴	۴۵۴۰۰	۲	۵۲۰۰۰	معلم کلايه .....
۳۵۰۰۰	۲	۲۳۰۰۰	۴	۲۳۵۰۰	نرجه .....

(۱) دام سبک شامل گوسفند و بز و دام سنگین شامل گاو، گاو میش و شتر می باشد.

(۲) مساحت فضای سبز شهری شامل مساحت کمر بند شهری، فضای سبز آرامستان ها و قطعات پراکنده فضای سبز و مساحت رفیوژ،

جزیره ترافیکی و میدان می باشد.

(۳) پارک های عمومی، شامل انواع پارک های شهری، همسایگی، محلی و جنگلی می باشد.

مأخذ- شهرداری ها.

## ۲-۲۴- مشخصات ایستگاه های آتش نشانی در شهر قزوین

تعداد ناوگان عملیاتی	متوسط زمان رسیدن به محل حادثه (دقیقه)	تعداد نیروی آتش نشان <sup>(۱)</sup>	سطح پوشش ایستگاه (هکتار)	جمعیت زیر پوشش (هزار نفر)	منطقه	سال و نام ایستگاه
۳۱	۵	۱۲۶	۳۹۵۱	۳۸۱	×	..... ۱۳۹۰
۳۶	۴	۱۴۰	۳۹۵۱	۳۸۱	×	..... ۱۳۹۴
۳۵	۴	۱۵۴	۴۱۱۹	۳۹۰	×	..... ۱۳۹۵
۳۵	۴	۱۵۲	۴۱۱۹	۳۹۰	×	..... ۱۳۹۶
۳۶	۴	۱۴۸	۴۱۱۹	۳۹۰	×	..... ۱۳۹۷
۴۲	۵	۱۵۰	۴۱۱۹	۳۹۰	×	..... ۱۳۹۸
۷	۵	۱۹	۷۵۰	۶۶	۱	..... باغ دبیر (شماره ۱)
۶	۵	۲۰	۶۴۶	۶۵	۲	..... شهیدبایبی (شماره ۲)
۷	۵	۲۲	۵۴۸	۵۰	۱	..... مولوی (شماره ۳)
۷	۵	۲۸	۸۰۶	۸۰	۳	..... مینودر (شماره ۴)
۵	۵	۲۰	۵۸۰	۳۵	۳	..... پونک (شماره ۵)
۲	۵	۱۶	۳۶۰	۴۸	۲	..... نواب (شماره ۶)
۵	۳	۱۶	۲۶۱	۳۷	۲	..... غیاث آباد (شماره ۷)
۳	۷	۹	۱۶۸	۹	۱	..... چوبیندر (شماره ۸)

(۱) آمار توسط دستگاه ذیربط تجدید نظر شد و نیروهای ستادی از آمار کم شد.  
 مأخذ- شهرداری قزوین.

## ۲۴-۳- مقایسه توزیع فراوانی آتش سوزی ها و حوادث به تفکیک ایستگاه های آتش نشانی

## در شهر قزوین

تعداد آتش سوزی	تعداد حوادث	منطقه	سال و نام ایستگاه
۱۱۶۱	۸۰۶	×	۱۳۹۰
۱۶۱۲	۱۱۰۴	×	۱۳۹۴
۱۸۰۲	۱۲۳۱	×	۱۳۹۵
۱۴۷۵	۱۳۸۸	×	۱۳۹۶
۱۰۵۴	۱۵۰۹	×	۱۳۹۷
<b>۱۷۴۵</b>	<b>۱۵۲۹</b>	×	<b>۱۳۹۸</b>
۳۹۷	۲۲۳	۱	باغ دبیر (شماره ۱)
۲۱۹	۳۱۵	۲	شهید بابایی (شماره ۲)
۲۳۲	۱۵۸	۱	مولوی (شماره ۳)
۲۰۹	۲۱۱	۳	مینودر (شماره ۴)
۲۱۴	۲۷۸	۳	پونک (شماره ۵)
۲۹۶	۱۷۹	۲	نواب (شماره ۶)
۱۴۵	۱۵۰	۲	غیاث آباد (شماره ۷)
۳۳	۱۵	۱	چوبیندر (شماره ۸)

مأخذ- شهرداری قزوین.

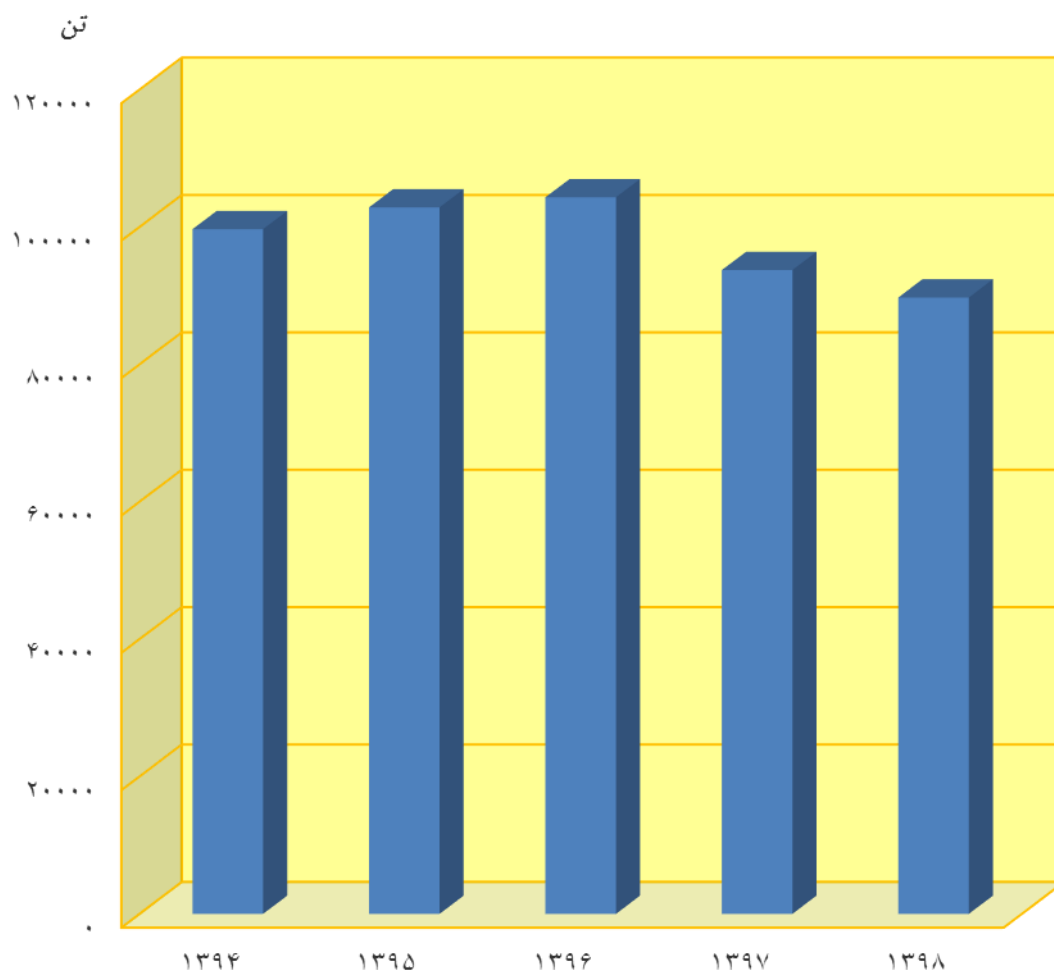
## ۲۴-۴- زباله حمل شده خانگی به تفکیک مناطق ۳ گانه شهرداری شهر قزوین (تن)

پسماند حمل شده خانگی	سال و مناطق
۹۵۹۳۲	۱۳۹۰
۹۹۶۷۴	۱۳۹۴
۱۰۲۸۴۳	۱۳۹۵
۱۰۴۳۱۶	۱۳۹۶
۹۳۷۲۰	۱۳۹۷
<b>۱۹۷۲۶</b>	<b>۱۳۹۸</b>
۳۲۰۳۲	منطقه ۱
۳۳۷۳۷	منطقه ۲
۲۳۹۵۷	منطقه ۳

مأخذ- شهرداری قزوین.



نمودار ۱-۲۴- میزان زباله حمل شده خانگی شهر قزوین



مبنا: جدول ۴-۲۴

## ۲۴-۵- وضعیت فضای سبز شهر قزوین (مترمربع)

سال و مناطق	مساحت کل فضای سبز		پارک شهری		پارک محلی		پارک همسایگی	
	مساحت	تعداد	مساحت	تعداد	مساحت	تعداد	مساحت	تعداد
..... ۱۳۹۰	۳۰۸۹۱۶۰۸	۲۰	۵۱۷۱۳۱	۹	۶۳۸۶۳	۱۸	۴۶۵۹۳	
..... ۱۳۹۴	۳۱۱۳۹۷۳۵	۲۱	۵۸۷۱۳۱	۱۷	۱۲۱۴۲۷	۲۱	۵۷۴۱۱	
..... ۱۳۹۵	۳۲۱۳۶۳۷۳	۲۳	۶۰۸۵۳۶	۱۵	۱۰۴۰۵۹	۲۱	۵۷۴۱۱	
..... ۱۳۹۶	۳۲۱۵۰۷۳۱	۲۳	۶۰۸۵۳۶	۱۷	۱۱۷۸۸۴	۲۶	۶۷۵۵۳	
..... ۱۳۹۷	۳۲۱۸۲۸۴۰	۲۳	۶۰۸۵۳۶	۱۸	۱۲۳۸۷۶	۲۸	۷۰۴۵۳	
..... ۱۳۹۸	<sup>(۱)</sup> ۳۲۲۴۸۴۰۶	۲۴	۶۳۳۵۳۶	۱۸	۱۲۳۸۷۶	۳۰	۷۵۴۵۳	
..... منطقه ۱	۵۷۳۸۳۹	۳	۷۸۵۴۲	۴	۳۱۲۷۸	۱۱	۳۰۰۶۵	
..... منطقه ۲	۹۳۵۸۵۹	۱۳	۳۹۳۸۷۹	۸	۵۵۰۴۶	۱۷	۴۰۵۷۱	
..... منطقه ۳	۶۸۸۷۰۸	۸	۱۶۱۱۱۵	۶	۳۷۵۵۲	۲	۴۸۱۷	

سال و مناطق	قطعات پراکنده فضای سبز		مساحت انهار	مساحت رفیوژ، جزیره ترافیکی و میدان	مساحت کمر بند سبز	مساحت پارک جنگلی
	مساحت	تعداد				
..... ۱۳۹۰	۶۵۱۱۳۰	...	...	۵۶۲۸۹۱	۷۵۰۰۰۰	۳۳۰۰۰۰
..... ۱۳۹۴	۷۱۶۱۲۸	...	...	۵۷۹۷۹۰	۷۵۰۰۰۰	۳۳۰۰۰۰
..... ۱۳۹۵	۷۱۶۱۲۸	...	...	۵۷۹۷۹۰	۷۵۰۰۰۰	۳۳۰۰۰۰
..... ۱۳۹۶	۷۳۱۲۰۳	...	...	۵۵۴۱۰۶	۷۵۰۰۰۰	۳۳۰۰۰۰
..... ۱۳۹۷	۷۴۴۱۲۶	...	...	۵۶۳۹۰۰	۷۵۰۰۰۰	۳۳۰۰۰۰
..... ۱۳۹۸	۷۵۲۴۲۰	...	...	۶۰۷۵۵۲	۷۵۰۰۰۰	۳۳۰۰۰۰
..... منطقه ۱	۲۳۰۸۱۶	...	...	۱۹۷۵۶۹	-	-
..... منطقه ۲	۲۴۷۴۲۰	...	...	۱۹۸۹۴۳	-	-
..... منطقه ۳	۲۷۴۱۸۴	...	...	۲۱۱۰۴۰	-	-



## ۲۴-۵- وضعیت فضای سبز شهر قزوین (مترمربع)

سال و مناطق	مساحت بام دیوار و بالکن	مساحت اماکن و باغات نیمه دولتی	مساحت فضای سبز آرامستان	مساحت باغات احیا و اماکن خصوصی
..... ۱۳۹۰	.	.	...	۲۵۰۰۰۰۰۰
..... ۱۳۹۴	.	.	(۲)۵۰۹۴	۲۵۰۰۰۰۰۰
..... ۱۳۹۵	.	.	(۲)۵۰۹۴	۲۶۰۰۰۰۰۰
..... ۱۳۹۶	.	.	(۲)۵۰۹۴	۲۶۰۰۰۰۰۰
..... ۱۳۹۷	.	.	(۲)۵۵۶۹	۲۶۰۰۰۰۰۰
..... ۱۳۹۸	.	.	۵۵۶۹	۲۶۰۰۰۰۰۰
..... منطقه ۱	.	.	۵۵۶۹	-
..... منطقه ۲	.	.	.	-
..... منطقه ۳	.	.	.	-

(۱) اختلاف مساحت فضای سبز به تفکیک مناطق شهری با سرجمع به دلیل احتساب مساحت فضای سبز مناطق حومه شهر در سرجمع می باشد.

(۲) آمار توسط دستگاه ذیربط تجدید نظر شده است .  
مأخذ- شهرداری قزوین .